

Torneå stad
kirjaamo@tornio.fi

7.2.2025

ÖVERSÄTTNING

Samråd, Torneå stad, Martimo vindkraft delgeneralplan och miljökonsekvensbeskrivning

YTTRANDE OM BEREDNINGSMATERIAL FÖR DELGENERALPLAN FÖR MARTIMO VINDKRAFT OCH DESS MKB

Martimon Tuulivoima Oy planerar ett vindkraftsprojekt i Martimo-området i Torneå, där en delgeneralplan för vindkraftsområde kommer att upprättas. Projektet ligger cirka 36 kilometer nordost om Torneå centrum. Planområdets yta är cirka 11 500 hektar. Målet är att möjliggöra uppförande av högst 70 vindkraftverk med en total höjd av 300 meter i Martimo-området och tillhörande servicevägar, jordkablar och nödvändiga transformatorstationer genom att upprätta en delgeneralplan med rättsverkan enligt 77a § i lag om områdesanvändning, som direkt kan läggas till grund för att bevilja bygglov för vindkraftverken.

Tre alternativ övervägs i projektet, VE0 där projektet inte kommer att genomföras, VE1 med 64 vindkraftverk, total effekt max 640 MW, VE2 med 70 vindkraftverk och 700 MW, VE3 med 49 vindkraftverk, 490 MW. Det finns tre alternativ för elöverföring från vindkraftområdet. Projektets miljöeffekter kommer att bedömas i samband med översiktsplanering. MKB-rapporten är en del av formelberedningsmaterialet.

Kommissionen gör följande iakttagelser, med fokus på gränsöverskridande påverkningar och bedömning av dem:

Kommissionen anser att det är en brist att inget gränsöverskridande samråd har genomförts, och att yttrande ej heller har begärts från Gränsälvscommissionen.

Landskapseffekterna av projektet sträcker sig över gränsen till samma byområden i Sverige som i vindkraftsprojektet Karhakkamaa i Torneå som ligger bredvid Martimo. Tillsammans kommer dessa projekt att orsaka kumulativa gränsöverskridande landskapseffekter när antalet vindkraftverk ökar.

Kommissionen vill nämna i detta sammanhang att den internationella arbetsgruppen med sju länder som leds av finska Naturresursinstitutet har utarbetat rekommendationer för att förbättra acceptansen av vindkraft. Enligt rekommendationerna bör de kombinerade effekterna av olika vindkraftsprojekt utvärderas som en helhet för att ta hänsyn till deras påverkan på fragmentering av naturhabitater [...] Begränsningshierarkin bör också tillämpas, det vill säga undvika att placera vindkraft i värdefulla områden [...]. Lokalsamhällen bör involveras från början och prioritet bör ges till de som drabbas hårdast av vindkraftsprojektet. (*Naturresursinstitutet LUKE, Policyrekommendation, 17 oktober 2024*).

Enligt utsiktsanalyserna kan 70-49 eller 64-38 kraftverk ses på den svenska sidan vid Kukkolaforseen och från Korpikylä till Risudden, beroende på projektalternativets storlek. (https://www.ymparisto.fi/sites/default/files/documents/Liite%204%20Martimo_Nakemaalueana_lis1.pdf)

Observationsbilder för projektet omfattar endast Kukkolaforseen på svensk sida som ett område som påverkas av landskapseffekterna, men i utsiktsanalyserna kan andra områden på svensk sida identifieras där synlighet av vindkraftsverken kommer att bli tydlig. I materialet är varken

denna areella begränsning i bedömningen motiverad, ej heller framgår det varför processen inte har konsulterat Sverige om eventuella gränsöverskridande effekter angående Kukkola, och andra områden vid Torne älv. Observationsbilder, nr 12 Kukkola, Sverige: https://www.ymparisto.fi/sites/default/files/documents/Liite%206%20Martimo_Havainnekuvat%20osa%202.pdf

Kommissionen anser att granskningen av projektets effekter borde kompletteras så att man tar hänsyn till gränsöverskridande effekter och riksintresseområden på svensk sida, identifierar effekternas betydelse med lika kriterier som på den finska sidan samt bedömer toleransen av landskapets delområden för flera stora vindkraftsprojekt nära den finska gränsen.

Kommissionen påpekar att syftet med gränsälvsöverenskommelsen är bl.a. att inom vattenvårdsområdet trygga båda parter möjligheter till skäligt nyttjande av gränsälvarna på ett sätt som främjar gränsområdets intressen. Avtalet omfattar bl.a. skydd av natur- och kulturvärden med tillhörande landskapsfrågor.

Yttrandet har beretts av kommissionens sekreterare Annika Sallialmi. Kommissionen har godkänt yttrandet via e-post t.o.m. 2025-02-07. Yttrandet har sparats i ACTA diariehanteringssystem.

Finsk-svenska gränsälvskommisionen

Bilaga Utsiktsanalyser, alternativ VEO1, 2 och 3

FÖR KÄNNEDOM Haparanda stad
Övertorneå kommun
Länsstyrelsen i Norrbottens län
Finlands miljöcentral SYKE